

וכל שכן שאין לעשות כן לפני מלך מלכי המלכים^א.

ומאחר שאין אפשרות שיכניס את הקטורת ואת הגחלים יחד, כשהקטורת בחפניו, על כרחו מכניס את הקטורת בכף, כמו שמצינו בנשיאים, שהביאו כל אחד מהם כף מלאה קטורת, שנאמר בקרבנותיהם, "כף אחת עֶשְׂרֵה זָהָב מְלֵאָה קְטֹרֶת".

נטל את המחתה בימין ואת הכף בשמאל

לאחר שנתן את הקטורת שחפן בכף, היה נוטל את המחתה של הגחלים בימינו, ואת הכף בשמאלו, ונכנס. [ובהמשך הפרק יתבאר בעזה"י, באיזו דרך היה נכנס, וסדר עבודתו בפנים].

ואף על פי שהקטורת חשובה מהגחלים, והיה ראוי לקחת את הקטורת בימין ואת הגחלים משמאל, מכל מקום, מאחר שהגחלים מרובים וכבדים מהקטורת, נוטל את הגחלים בימין, ואת הקטורת בשמאל.

ואף אם היו חפניו של כהן גדול גדולים, ונכנס בהם שיעור שלושה קבין, כשיעור הגחלים, או אף אם נכנס בהם יותר, כחפניו של רבי ישמעאל בן קמחית, שהיה חופן ארבעה קבין במלא חפניו [כמבואר להלן], מאחר שהגחלים חמים, והקטורת צוננת, אינו משנה משאר כהנים, ונוטל את הגחלים בימין, ואת הקטורת בשמאל^ב.

זרד אימא עלה לגג

אמרו עליו על רבי ישמעאל בן קמחית, שהיה חופן ארבעת קבין במלוא חפניו, ואומר, שהיה הדבר כן כי אף שכל הנשים זרדו, זרד אימא עלה לגג [=גבר על כולן].

- **י"א שזרד הוא מין ממיני מאכל של חיטים^א, והוא יפה לחולה. וכך אמר רבי**

^א . אבל תימה לי, לעבד למחתה בית יד ארוך, דבלאו הכי אמרינן לעיל דביום הכפורים ידה ארוכה, ויעשה לה בית יד ארוכה, שתגיע עד בית השחי, ויתפוש אותה בבית השחי, וראש המחתה תהא מונחת על ידיו או על זרועו השמאלי, וכי מטי לפניו, ישלשל ידיו עד הרצפה, וישמוט ידיו בנחת מתחת המחתה, ויושיב המחתה על הרצפה. ויש לומר כיון דבעינן מלא המחתה גחלי אש, אי אפשר שלא יפזר מהן קצת אי הוה עביד הכי. אי נמי יש לומר לפני מלך בשר ודם אין עושין כן כו'. [תוס'].

^ב מלשון רש"י משמע, שהטעם לכך הוא, כי רוב כהנים מלא חפניהם קטן משלושה קבין, ולפיכך יש לכולם לעשות כרוב הכהנים. אולם מלשון הגמרא שלפנינו משמע, שהטעם הוא משום שהגחלים חמים והקטורת צוננת. ועיי' הגהות הב"ח..

^ג כדאמרינן במסכת ברכות, חילקא, חיטי דמיתברי באסיתא לתרי תרי. טרגיס, לתלת תלת. זריד, לארבע ארבע. ערסן,